

УДК338:502.5

Пудла О. І. (Україна, Дніпропетровськ)

ЕКОНОМІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА БІОГАЗУ В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ "ЗЕЛЕНОГО" ТАРИФУ

Сучасна біопаливна індустрія України представлена сегментами твердого біопалива (паливними пелетами і брикетами), біогазу та альтернативного моторного палива (біобензин з використанням біоетанолу, і, меншою мірою, біодизель), кожен із яких розвивається за своїми власними законами.

Україна має величезний потенціал виробництва біогазу. Тільки відходи сучасного агропромислового комплексу країни при їх відповідній повній переробці можуть забезпечити виробництво біогазу в обсягах, еквівалентних 2,6 млрд. куб. метрів природного газу. За різними оцінками, повний потенціал галузі при активному використанні силосу кукурудзи, вирощуваної на вільних землях, може досягати до 2020 року від 6 до 18 млрд. кубічних метрів.

Незважаючи на високий потенціал біогазової галузі її розвиток вже багато років перебуває на початковій стадії. Основна причина - відсутність до 2013 року будь-якої державної підтримки галузі, зокрема застосовуваних для інших галузей відновлюваної енергетики «зелених» тарифів.

Перший великий біогазовий комплекс на відходах тваринництва з'явився ще в 1993 році на свинофермі комбінату «Запоріжсталь». За 20 років в країні було реалізовано ще з десяток різних проектів, загальна встановлена потужність яких становить близько 7 МВт. Серед найбільших проектів можна виділити біогазовий комплекс «Української молочної компанії» (2003 рік запуску) з переробки гною ВРХ та силосу кукурудзи з рекордною для України потужністю 1 МВт.

У листопаді 2012 року був прийнятий Закон України № 5485-VI, в якому установи, що виробляють електроенергію шляхом виробництва і спалювання біогазу, вперше отримали державну підтримку. Відповідно до Закону, який набрав чинності з 1 квітня 2013 року, для біогазової галузі встановлюється «зелений» тариф на вироблену електроенергію на рівні:

Величина «зеленого» тарифу в Євроцентах для об'єктів, введених в експлуатацію			
з 01.04.2013 по 31.12.2014	з 01.01.2015 по 31.12.2019	з 01.01.2020 по 31.12.2024	з 01.01.2025 по 31.12.2029
12,39	11,15	9,91	8,67

Як і у випадку інших галузей відновлюваної енергетики для отримання «зеленого» тарифу когенераційна установка, що працює на біогазі, повинна задовольняти вимогам місцевої складової: 30% компонентів з 01.06.2013 р і 50% з 1-го липня 2014 повинно вироблятися всередині країни. При цьому внесок кожного компонента когенераційної установки розподілений таким чином: 35% - біореактор для гідролізу (виробництва біогазу), 35% - когенератор і 30% - роботи з монтажу когенераційної біогазової установки.

Згідно загальної думки учасників галузі, прийняті «зелені» тарифи не достатні для забезпечення активного розвитку галузі. Їх величина, якщо не використовувати додаткові переваги біогазового комплексу, забезпечує окупність біогазових проектів за 10-12 років. Крім необґрунтовано низького рівня «зеленого» тарифу, в новому законодавстві є й інші суперечливі моменти, які гальмують галузь.

Проте, прийняття законодавчої підтримки біогазової галузі навіть в нинішньому її вигляді стимулює появу нових біогазових комплексів. Привабливість капіталовкладень у галузь істотно зростає в тих випадках, де електрогенерація та отримання «зеленого» тарифу не є єдиною метою і застосовується комплексний підхід до використання біогазової установки. Привабливість створення біогазових установок є там, де існує проблема утилізації великої кількості відходів сільськогосподарського виробництва. При цьому власник біогазового когенераційного комплексу отримує на виході цілий ряд переваг:

- «зелений» тариф на вироблену електроенергію;
- додаткову теплову енергію (для власного використання або для продажу);
- вирішення екологічних проблем;
- економію засобів на утилізації відходів;
- високоякісне екологічне чисте добриво.